

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ PACHET STANDARD PENTRU EVALUĂRI INIȚIALE, PREGĂTIRE, RECOMANDĂRI IANUARIE 2006

Acesta este unul din cele patru pachete standard ce conțin detalii sub forma unui proiect
-Standard ocupațional general pentru tehnică dentară:

Evaluări inițiale, pregătiri, recomandări
Lucrări dentare mobile
Lucrări dentare restaurative-fixe
Aparate ortodontice

Acest pachet conține:

<i>EVALUĂRI INIȚIALE, PREGĂTIRE, RECOMANDĂRI</i>
EDT01 Analiza fezabilității de îndeplinire a cerințelor clientului în cadrul lucrărilor protetice
EDT02 Pregătirea și menținerea locului de muncă, a materialelor și a echipamentului în vederea designului și execuției lucrărilor dentare
EDT03 Confecționarea lingurilor individuale pentru amprentarea câmpului protetic pentru lucrările dentare
EDT04. Consult tehnic cu privire la fezabilitatea și forma lucrărilor protetice
Cunoștințe și abilități necesare pentru îndeplinirea acestor standarde

Cele două mari probleme relaționate cu aceste standarde sunt următoarele și vă rugăm să le tratați în ordinea scrisă:

Verificați dacă :

traducerea este corectă
este inteligibilă pentru țara dumneavoastră
dacă nu, ce limbă trebuie folosită
în caz de neclarități, contactați grupul de experți din Marea Britanie pentru
lămuriri.

Verificați dacă standardele

descriu corect practicile din țara dumneavoastră
dacă nu, vă rugăm să ne oferiți detalii privind practicile dumneavoastră și ce
trebuie schimbat

Pentru a putea elabora standarde pentru întreaga Europă, care să se potrivească în toate țările, trebuie să facem compromisuri.

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară
Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE ÎNȚELEGERII STANDARDELOR EDT01, EDT02, EDT03 ȘI EDT04 ÎN RAPORT CU PRIMELE EVALUĂRI, PREGĂTIRI ȘI RECOMANDĂRI

Tabelul de mai jos prezintă cunoștințele necesare pentru atingerea standardelor cerute. Codul diferitelor standarde sunt prezentate pe axa orizontală, iar coloanele conțin cunoștințele necesare acestor standarde. 'X'-ul din celulele tabelului marchează cunoștințele necesare pentru diferite standarde.

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT01	EDT02	EDT03	EDT04
<i>A. ANATOMIE, FIZIOLOGIE, PATOLOGIE ȘI MICROBIOLOGIE</i>				
1. anatomia și fiziologia capului, a gâtului, a cavității bucale, cât este necesar pentru identificarea structurilor anatomice și analizarea lor	X			X
2. anatomia și fiziologia capului și gâtului		X	X	
3. structura țesutului bucal, relaționat cu modelul, forma și lucrarea protetică	X			X
4. natura și funcția țesutului oral (moale,tare) și relația cu țesuturile învecinate	X			X
5. distorsiunea țesutului bucal în timpul amprentării	X			X
6. relații ocluzale, ce sunt clasificare, metode de înregistrare ocluzala, folosire lor în designul și execuția lucrărilor dentare	X			X
7. morfologia dinților (de lapte și definitivi), inclusiv coroane și rădăcini, forma dinților centrali și laterali		X (orto)	X (orto)	
8. erupția și creșterea dinților (dentiția de lapte și definitivă)		X (orto)	X (orto)	
9. modificările fiziologice determinate de migrarea dinților		X (orto)	X (orto)	
10. etiologia și clasificarea malocluziilor		X	X	
11. structura, funcția, mișcările musculaturii orale(inclusiv limba) și a articulației temporo-mandibulare		X	X	X
12. creșterea și dezvoltarea maxilarului/mandibulei		X (orto)	X (orto)	

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară
Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

	CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT01	EDT02	EDT03	EDT04
	13. deficiențe și boli ale cavității bucale		X	X	
	14. boli sau dereglări ale cavității bucale (de ex. angular cheilitis, candida stomatologică, licheu plan eroziv, ulcerăție aftoasă cronică și uscăciunea gurii)				X
	15. factori care contribuie la sănătatea sau boala cavității bucale (sociali,comportamentali, de mediu,economici)	X	X	X	X
	B. RECOMANDĂRI ȘI SPECIFICAȚII PRIVIND LUCRĂRILE PROTETICE				
	1 informații necesare solicitate clientului și importanța lor	X			
	2. natura și scopul amprentării, metode corecte de manevrare a amprentelor, identificarea lor și importanța acestui lucru	X			
	3. evaluarea amprentelor, a modelului, a ocluziei, cu sau fără articulator și a problemelor apărute	X			
	4 existența unui sistem organizațional de înregistrare a detaliilor pacientului	X			
	5. interpretarea corectă a cererii pacientului în funcție de designul dorit , hibrid, modificat de la forma standard	X			
	6. informații privind diferite etape ale procesului de execuție	X			
C	C. REALIZAREA MODELEOR PRIMARE				
	1. pregătirea echipamentului și materialului pentru realizarea modelului primar	X			
	2. tipuri de materiale și modul lor de folosire	X			
	3. metode de realizare a modelelor pentru diferite scopuri și din diverse materiale (de ex. pentru maxilar și mandibulă dentată, edentată, parțial edentată și cu materiale diferite)	X			
	4. selectarea materialului cel mai potrivit în funcție de lucrare, de politica și de procedurile laboratorului	X			
	5. diferite metode de pregătire a modelului în funcție de solicitări speciale	X			
	6. importanța controlului acurateții modelului înaintea începerii următoarelor etape de lucru	X			
	7. identificarea factorilor care duc la nereguli ale modelului și retușarea lor în cazul unor defecte minore	X			
	8. înregistrarea informațiilor pe model pentru a permite execuția viitoarei lucrări, marcarea modelului cu datele pacientului, motive pentru care modelele primare trebuie păstrate și importanța depozitării lor corecte	X			

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară

Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE		EDT01	EDT02	EDT03	EDT04
9.	procese fizice și chimice folosite în fabricarea materialelor pentru modele și calitățile ideale ale materialului	X			
	10. metode corecte de realizare a consistenței materialelor pentru eliminarea greșelilor	X			
	11. reacții, timp de lucru și variații dimensionale	X			
12.	setarea corectă a timpului pentru mixare	X			
		X			
<i>D. MONTAREA ÎN ARTICULATOR A MODELELOR</i>					
	1. diferite tipuri de articulare, dispozitive de fixare, folosirea lor, indicații	X			
	2. montarea modelelor în articulator cu sau fără mușcătură în funcție de modelul articulatorului	X			
	3. metode de lucru cu articulatorul	X			
<i>E. MATERIALE</i>					
	1. Clasificarea și subclasificarea materialelor în funcție de compoziția chimică și structură internă				
<i>F. MATERIALE PENTRU MODELE ȘI TIPARE</i>					
	1. procesul de fabricare a materialelor gipsate	X			
	2. proprietățile fizice și chimice ale materialelor, natura lor	X			
	3. natura și importanța instrucțiunilor de folosire ale materialelor, procedee de lucru	X			
	4. natura și tipul materialelor pentru amprentarea ocluziei, factorii care afectează precizia ei	X			
	5. indicațiile produselor folosite pentru turnarea modelelor și fixarea lor în articulator		X	X	
	6. compoziția materialelor		X	X	
	7. caracteristici de lucru și setarea materialelor		X	X	
	8. proprietățile materialelor folosite pentru modele și tipare		X	X	
<i>G. CERURI</i>					
	1. indicațiile pentru ceară de proteze și ceară de modelat		X		
	2. compoziția cerurilor dentare folosite pentru proteze mobile		X		
	3. proprietățile lor		X		

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară

Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT01	EDT02	EDT03	EDT04
4. diferențele esențiale între ceara de proteze și cea de modelat		X		
5. relevanța coeficientului de expansiune termică (CET) în folosirea cerurilor		X		
6. importanța menținerii proprietăților fizice și mecanice ale cerurilor		X		
<i>H. POLIMERI DENTARI</i>				
1. polimerizare termica		X		
2. mecanismul de activare din cadrul polimerizării		X		
3. procese de inițiere folosite în polimerizare		X		
4. procesele finale de polimerizare		X		
<i>I. MATERIALE DE AMPRENTARE, DE DUPLICARE, DE DEZINFECTAT</i>				
1. componența și folosirea diferitelor materiale de amprentare		X	X	
2. natura și felul materialelor de dezinfectat; efectul acestora asupra amprentelor, modelelor, mușcăturilor, bacteriilor ,virușilor și a omului	X			
3. compatibilitatea materialelor de amprentare cu cea a soluțiilor de dezinfecție		X	X	
4. termenul de vâscoelasticitate și relevanța lui în folosirea anumitor tipuri de material de amprenta		X	X	
5. elastomerii și caracteristicile esențiale ale acestor materiale		X	X	
<i>J. REALIZAREA LUCRĂRILOR PROTETICE - RETENȚIE ȘI STABILITATE</i>				
1. importanța lingurii de amprentare pentru protezarea totală		X		
2. rolul plăcii de bază în retenția și stabilitatea protezelor mobile		X		
3. rolul suprafețelor lustruite în retenția și stabilitatea protezelor mobile		X		
4. importanța bordurii de ocluzie în stabilirea poziției dinților la protezele mobile		X		
5. importanța stabilirii și menținerii relațiilor intermaxilare în stabilitatea protezei mobile		X		
6. efectul formei scheletului și a creștelor în funcția ,designul și execuția protezelor mobile totale sau parțiale		X	X	
<i>K. REALIZAREA LUCRĂRILOR PROTETICE - ESTETICĂ ȘI FONETICĂ</i>				
1. efectul îmbătrânirii asupra formei și culorii dinților naturali		X	X	
2. importanța alegerii materialului în menținerea esteticii și funcției protezelor mobile		X	X	
3. situațiile în care sunt necesare compromisurile între estetică și funcționalitate		X	X	

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară

Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE		EDT01	EDT02	EDT03	EDT04
4.	importanța alegerii materialului pentru baza protezei		X	X	
5.	importanța designului plăcii protezei pentru o fonetică bună		X	X	
6.	relevanța existenței dinților naturali în crearea lucrărilor protetice		X	X	
7.	importanța selecției aliajului în estetică		X	X	
<i>L REALIZAREA LUCRĂRILOR PROTETICE - ARTICULAȚIA</i>					
1.	selectarea unui articulator potrivit pentru tipul de proteză mobilă		X	X	
2.	avantaje și dezavantaje ale diferitelor tipuri de articuloare		X	X	
3.	diferitele metode de transferare a datelor clinice pe articulator		X	X	
4.	necesitatea folosirii relatorilor cinematici (arcada facială, curbura urechii, pantograf etc.)		X	X	
5.	importanța stabilirii corecte a axului articulatorului pentru protezele parțiale și unde articulația temporo-mandibulară nu articulează normal		X	X	
6.	scopul montării în articulator a modelelor detașabile și a procedurile de rearticulare		X	X	
7.	necesitatea unui ajustor la diferitele componente ale articulatorului în funcție de tipul și forma ocluziei existente anterior edentației		X	X	
<i>M SFATURI TEHNICE DE SPECIALITATE</i>					
1.	tipul informațiilor necesare pentru o bună evaluare				X
2.	potențialele diferențe dintre punctul de vedere al pacientului și cel al specialiștilor				X
3.	cerințe particulare ale clienților și pacienților și cum pot fi ele incluse în procesul de planificare				X
4.	scopuri diferite ale programelor de sănătate orală pentru pacienți				X
5.	serviciile tehnicienilor dentari limitate de contractele de servicii și resursele locului de muncă				X
6.	înregistrarea deciziei finale și transmiterea ei persoanelor competente				X
7.	rolul celorlalte persoane implicate în oferirea de consultanță tehnică, beneficii particulare, confirmarea lor				X
8.	sfaturi sau îndrumări în cazul temerilor cu privire la complexitatea cazului, rolul și capacitatea tehnicianului dentar				X
9.	seria de servicii puse la dispoziția pacientului				X
10.	principii interdisciplinare ale muncii				X

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară

Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT01	EDT02	EDT03	EDT04
11. neînțelegeri privind un acord comun între cei care sunt implicați în planificare și negociere				X
12. prezentare constructivă și efectivă; sugestii și opinii				X
13. principii, metode, materiale și tehnici folosite în designul și execuția lucrărilor dentare				X
14. metode de identificare și evaluare a fezabilității și eficienței designului ales				X
15. argumentare rațională în vederea pregătirii pacienților pentru proteza mobilă				X
16. execuția protezei mobile: retenție și stabilitate, estetică, fonetică, articulare				X
17. materiale folosite pentru lucrări dentare : inclusiv ghips, moldano, ceară, polimeri dentari, dinți din acrilat, aliaje dentare, materiale refractare, amprentare, duplicare și soluții de dezinfectat: - clasificarea și subclasificarea materialelor pe baza compoziției chimice și a structurii interne - proprietăți: mecanice, fizice, termice, chimice și biologice ale materialelor - efectul depozitării asupra proprietăților materialului - proprietățile materialului în timpul lucrului - efectul proprietăților în timpul proceselor de lucru - selecția și managementul materialelor pentru îndeplinirea cerințelor funcționale și estetice ale clientului				X
<i>N SĂNĂTATE ȘI CONTROLUL INFECȚIILOR</i>				
1. metode de protecție împotriva contaminării cu infecții intraspitalicești în momentul manevrării amprentelor sau altor obiecte care au fost sau vor fi în contact cu cavitatea bucală, importanța acestui lucru	X	X		
2. importanța igienei și a menținerii unui mediu de lucru și a unui echipament curat	X	X		
3. igiena personală și folosirea echipamentului de protecție personal	X	X		
4. înlăturarea deșeurilor, evaluarea și minimalizarea impactului lor asupra mediului înconjurător	X	X		
5. cerințe și procedee ale organizației și angajatului privind sănătatea, siguranța și controlul infecțiilor	X	X		
6. metode sigure de manevrare și depozitare a materialelor și echipamentului		X (orto)	X (orto)	
7. locația ,funcția și folosirea echipamentului de urgență		X (orto)	X (orto)	

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară
Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT01	EDT02	EDT03	EDT04
<i>O COMUNICARE ȘI RELAȚII</i>				
1. importanța stabilirii unor relații de muncă cu clienții atât în termeni viitori, cât și pentru îmbunătățirea calității serviciilor către pacient	X			X
2. metode de îmbunătățire și de menținere a comunicațiilor și informațiilor privind lucrarea dentară	X			X
3. modul de a raporta problemele legate de amprentare în așa fel încât să exprime o sinceră îngrijorare pentru client și o înțelegere pentru dificultățile pe care le întâmpină în amprentare	X			
4. importanța discutării cazurilor, oferirea unor păreri specializate și oferirea de metode constructive				X
<i>P ASIGURAREA CALITĂȚII</i>				
1. motivul ținerii unei evidențe stricte pe tot parcursul procesului de execuție și identificarea clară a produsului		X	X	
2. cerințe, procedee organizaționale și scopul acestora privind evidența informației despre intrări, etape de lucru, ieșiri	X	X	X	
3. sistemul audit de calitate: scop, natură și procedee, impactul Dispozițiilor Directivelor Medicale în înregistrarea lucrărilor în lucru; detalierea designului, a materialelor și a procedeelelor de lucru	X	X	X	
4. principiile asigurării calității la locul de muncă, procese și procedee (inclusiv înregistrarea și exemplificarea)		X	X	
5. metode de setare, calibrare și testare a echipamentului		X	X	
6. efectele modificării fizice, calitative a produselor de către tehnician și implicațiile legale (de ex. mixare incorectă, procesare inadecvată)		X	X	
<i>Q LEGISLAȚIE, POLITICĂ ȘI PROCEDURI</i>				
1. cerințele Dispozițiilor Directivelor Medicale de a monitoriza lucrările dentare, în timpul procesului de execuție		X	X	X
2. clauze legale ale contractului cu angajatul, confidențialitate; regulamentul intern al angajatorului	X	X	X	X
3. sănătate și siguranță la locul de muncă conform legislației muncii în vigoare; proceduri, liabilitate, principii de aplicare; protecția mediului înconjurător, controlul substanțelor periculoase	X	X	X	X
4. reglementări legale privind terța parte	X		X	X
<i>R ÎNREGISTRĂRI STATUTORII</i>				
1. rolul celorlalți membri ai echipei de sănătate orală (inclusiv medici de altă specialitate, sociologi)	X	X	X	X
2. reguli de funcționare ale echipei de sănătate orală din țara în care lucrează	X	X	X	X

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară

Evaluare inițială, pregătire, recomandări

STANDARD OCUPAȚIONAL GENERAL PENTRU TEHNICĂ DENTARĂ

CUNOȘTINȚE NECESARE	EDT01	EDT02	EDT03	EDT04
3. obligații legale și etice a echipei de sănătate orală	X	X	X	X
4. nevoia unei specializări continuee a membrilor echipei de sănătate orală	X	X	X	X
5. responsabilitățile echipei de sănătate orală față de întreaga comunitate	X	X	X	X
<i>S ROLUL MUNCII ȘI LIMITELE EI</i>				
1. rolul și responsabilitățile sunt transmise fiecărui membru în parte când tehnicianul primește un sfat specializat			X	
2. scopul clasificării propriului rol și a celorlalți în munca cu pacienții			X	
3. scopul ținerii evidenței întregului proces de evaluare			X	
4. responsabilitatea tehnicianului dentar în a ține evidența datelor				

Standard ocupațional general pentru tehnică dentară
Evaluare inițială, pregătire, recomandări

GLOSAR

Model: imaginea pozitivă fidelă a amprenteii cavității bucale

Client: membru al echipei de sănătate orală care prescrie lucrarea protetică. Clienții pot fi externi organizației (alte laboratoare, practicanți, școli de perfecționare) sau interni organizației (spital)

Matrice: secțiune dintr-un model cu un singur dinte

Pacient: individul căruia i se prescrie o lucrare protetică sau părinții, tutorii unui nou-născut.

UNITATEA

EDT01. Analiza fezabilității de îndeplinire a cerințelor clientului în cadrul lucrărilor protetice

Informații despre unitate

Acest capitol descrie rolul tehnicianului dentar în reevaluarea recomandărilor, identificarea cerințelor clienților, turnarea modelelor primare și estimarea posibilității de punere în practică a acestora . Aceste evaluări pot fi făcute în diferite stagii ale procesului de lucru (de ex. în planul inițial sau după o probă). Deciziile tehnicianului depind de dotarea tehnică, capacitatea de producție a organizației precum și de posibilitatea de îndeplinire a cerințelor clientului. Tehnicianul dentar trebuie să țină legătura cu clientul, să comunice cu el în cazul unor informații insuficiente sau când există îndoieli cu privire la posibilitatea realizării lucrării dentare (în care caz să ofere soluții alternative).

Răspunderea pentru decizia finală și planul de tratament îi aparține clinicianului chiar dacă tehnicianul este responsabil pentru calitatea informației și sfaturile oferite.

Tehnicianul trebuie să pregătească locul de muncă, materialele și aparatura, să revizuiască cerințele clienților indiferent dacă acestea se află notate pe fișa de laborator sau lipsesc. De fiecare dată când se primesc informații, ele trebuie reevaluate pentru a confirma natura și calitatea informațiilor primite, până când sunt suficiente pentru a permite tehnicianului să continue cu designul și realizarea lucrării dentare. În funcție de lucrarea dentară care urmează să fie făcută, modelele primare ar putea deveni modele de lucru .

Elementele unității:

EDT01.1 Pregătirea și întreținerea locului de muncă, a materialelor și a echipamentelor pentru reevaluare

EDT01.2 Determinarea cerințelor clientului pentru lucrări dentare

EDT01.3 Realizarea modelelor primare ca bază a viitoarelor lucrări dentare

EDT01.4 Evaluarea posibilității realizării lucrărilor dentare conform cerințelor clientului.

SCOPUL STANDARDULUI

1 Amprentă și înregistrare ocluzală pentru:

- a) maxilar dentat
- b) maxilar edentat
- c) maxilar parțial edentat
- d) mandibulă dentată
- e) mandibulă edentată
- f) mandibulă parțial edentată
- g) dentiție de lapte

2. *Model preliminar:*

- a) model de lucru
- b) model cu autagoniști
- c) model de studiu
- d) model ortodontic
- e) model total sau parțial

3.) *Articulator*

- a.) simplu
- b.) reglabil
- c.) cu condil fix
- d.) cu model detașabil

ELEMENTUL

EDT01.1 Pregătirea locului de muncă, a materialelor , aparatelor și echipamentului necesar pentru reevaluarea planului de lucru al clienților

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie :

1. să analizeze planul protetic pentru a identifica corect materialele și echipamentul necesar ¹
2. să aprecieze corect riscul pentru el și ceilalți implicați în procesul de realizare a lucrării dentare
3. să folosească metode și sisteme de lucru care:
  - să promoveze sănătatea și siguranța
  - să reducă riscul de infecții și contaminare
  - să fie în concordanță cu riscul apreciat
4. să confirme că mediul de muncă este propice, dacă nu să remedieze situația ²
5. să folosească echipament de protecție adecvat și să ia măsurile de precauție necesare
6. să selecteze tipul și cantitatea corectă de materiale
7. să confirme că echipamentul cerut este:
  - curat
  - în ordine
  - bine setat
8. să sesizeze imediat persoanele competente dacă apar probleme cu materialele și echipamentele³
9. să folosească echipamentele și materialele în funcție de normele legale de protecție a muncii
10. să depoziteze deșeurile în containere speciale și sigure pentru mediul înconjurător

---

¹ Inclusiv materialele pentru dezinfectat și turnat modele

² Pregătirea mediului de lucru se referă și la ventilarea corespunzătoare a ariei de lucru (de ex. folosirea sistemelor de extragere și îndepărtare a prafului și a fumului) precum și o iluminare corectă.

³ Probleme ar putea fi cu echipamentul, materialele, stocurile sau informații insuficiente primite de la client

ELEMENTUL

EDT01.2 Determinarea cerințelor clientului pentru lucrările dentare

Criteriu de performanță

Tehnicianul trebuie:

- 1 să înregistreze informațiile privind felul și specificațiile dentare:
  - imediat ce au fost primite
  - corect și complet în documente corespunzătoare
  - în concordanță cu cerințele legale și organizaționale
- 2 să dezinfecteze amprenta înainte de a fi evaluată
- 3 să estimeze claritatea informației primite și să noteze cu precizie:
  - identitatea pacientului, vârsta, sexul
  - recomandările privind identitatea clientului
  - motivul lucrării dentare
  - tipul lucrării
  - componentele lucrării
  - perioada de lucru, probe intermediare
  - solicitări pentru materiale speciale
  - alte specificații făcute de client⁴
  - radiografii și fotografii dacă este cazul
- 4 să aprecieze calitatea amprentei și a ocluziei pentru redarea unui model precis
- 5 să evalueze posibilitatea de realizare a lucrării dentare
- 6 să determine posibilitatea execuției acestor solicitări în laborator
- 7 să contacteze prompt și politicos clientul în cazul în care:
  - nu există informații suficiente pentru a îndeplini cerințele clientului
  - amprenta și ocluzia sunt de o calitate slabă⁵
  - sunt probleme privind posibilitatea realizării din punct de vedere tehnic a lucrării dentare
8. să pună problemele în așa fel încât să promoveze relațiile de lucru cu clientul, să ajungă la un acord comun privind procedurile, modificările și costurile lucrărilor

---

⁴ Alte cerințe ale clientului includ costuri suplimentare

⁵ Ampretele de proastă calitate pot fi cauzate de material de amprentare insuficient, de detalii insuficiente, de amprente distorsionate, de folosirea inadecvată a materialelor, și de lipirea materialului de amprentat de lingura de amprentat.

ELEMENTUL

EDT01.3 Realizarea modelelor primare ca bază a viitoarelor lucrărilor dentare

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie:

1. să confirme faptul că amprentarea preliminară corespunde cazului
2. să manevreze amprenta în așa fel încât să evite riscul de contaminare, infecție intraspitalicească și de distorsiune
3. să pregătească amprenta pentru turnarea materialului
4. să selecteze materialul potrivit cerințelor tehnice ale cazului.
5. să prepare corect materialul înainte de mixare
6. să mixeze materialul:
  - corect dozat
  - în funcție de mărimea amprentei
7. să toarne materialul în amprentă, să aștepte timpul de priză, să demuleze amprenta fără a deteriora modelul
8. să demuleze amprenta și să confirme:
  - că este o imaginea pozitivă și exactă a amprentei
  - că include detaliile și zonele necesare pentru lucrarea dentară
  - că este densă
  - că nu are bule sau alte defecte vizibile
9. să aranjeze modelul astfel încât:
  - baza să fie paralelă cu nivelul mesei de lucru
  - să nu aibă plusuri
  - să conțină elementele anatomice esențiale
10. să facă ajustările necesare în vederea pregătirii modelului⁶ pentru următoarea etapă
11. să identifice corect modelul cu referințele unice ale pacientului
12. să confirme calitatea modelului prin proceduri de control al calității
13. să păstreze modelul într-un loc potrivit conform cerințelor legale organizatoarești

---

⁶ Aranjarea modelului presupune îndepărtarea plusurilor, completarea bulelor și umplerea golurilor din model.

ELEMENTUL

EDT01.4 Evaluarea posibilității realizării lucrării dentare conform cerințelor clientului

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie:

1. să verifice calitatea modelului în funcție de cerințe viitoare lucrări protetice
2. să selecteze și să pregătească un articulator care să corespundă:
  - recomandărilor medicale
  - ocluziei
3. să îndepărteze orice plus ce nu permite poziționarea corectă a modelului în articulator, iar în cazul în care se cere, să monteze modelele pe un dispozitiv special pentru o ușoară îndepărtare a lor din articulator
4. să poziționeze corect modelul în articulator conform mușcăturii și să-l fixeze bine
5. să facă o evaluare inițială asupra:
  - calității înregistrării ocluzale
  - posibilitatea tehnică de a realiza cele cerute de client
6. să verifice dacă modelul și articulatorul nu sunt deteriorate și să noteze pe model:
  - detaliile pacientului
  - articulatorul folosit
  - dimensiunile ocluzale
7. să evalueze modelul și să identifice lucrările dentare ce pot fi realizate pe acesta, în funcție de:
  - model
  - costul și timpul de execuție a lucrării
  - resursele disponibile
  - posibile resurse externe ale cazului
  - angajamente organizaționale și direcțiiși să planifice forma și fazele de execuție
8. să se ia contactul imediat cu clientul și să explice de ce nu este posibilă realizarea lucrării dentare, oferindu-i în schimb alte variante.

UNITATEA

EDT02 Pregătirea și menținerea locului de muncă, a materialelor și a echipamentului în vederea designului și execuției lucrărilor dentare

Informații despre această unitate

Această unitate se referă la pregătirea, designul și execuția protezelor mobile, fixe sau ortodontice.

SCOPUL STANDARDULUI

1. Dispozitive dentare

- a) proteze mobile
- b) restaurări dentare
- c) aparate ortodontice

2. Materiale și echipament pentru:

- a) realizarea lingurilor individuale
- b) realizarea modelelor de lucru
- c) realizarea șabloanelor de ocluzie
- d) realizarea componentelor dispozitivului
- e) asamblarea și confecționarea dispozitivelor, lucrărilor, scheletelor și a substructurilor
- f) prelucrarea, finisarea și lustruirea lor
- g) repararea, rebazarea, modificarea protezelor

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie:

1. să revadă diagnosticul și contractul pentru a identifica corect materialele și echipamentul cerut
2. să evalueze corect riscul pentru el și ceilalți implicați în procesul de execuție a protezei mobile
3. să folosească metode și sisteme în timpul procesului de execuție care să:
  - promoveze sănătatea și siguranța
  - reducă riscul de infecții și contaminare
  - fie în concordanță cu riscul apreciat
4. să confirme dacă locul de muncă oferă toate condițiile de muncă și dacă nu să remedieze neajunsurile⁷
5. să folosească echipament de protecție și să ia toate măsurile de siguranță
6. să selecteze tipul și cantitatea corectă de material cerut
7. să confirme că echipamentul cerut este :
  - curat
  - în stare de funcționare
  - corect setat
8. să raporteze orice nereguli persoanelor competente, dacă apar probleme cu materialele sau echipamentul
9. să manevreze și să lucreze cu echipamentul și materiale conform normelor legale de protecție și a cerințelor organizației
10. să depoziteze deșeurile într-un container special, sigur pentru mediul înconjurător

UNITATEA

7

“Pregătirea locului de muncă “include și ventilarea corespunzătoare a zonei de lucru (cu sisteme de extragere a fumului și prafului) și ajustarea luminii.

EDT03 Confecționarea lingurilor individuale pentru amprentarea câmpului protetic pentru lucrările dentare

Informații despre această unitate

Această unitate se referă la pregătirea și confecționarea lingurilor individuale pentru amprentarea câmpului protetic pentru lucrările dentare mobile sau fixe.

SCOPUL STANDARDULUI

1. Lucrări protetice:

- a) Mobile:
  - totale simple sau complexe
  - parțiale simple sau complexe
  - cu componente și schelet metalic
- b) Restaurări
  - Solo, integral metalice, copingsuri
  - Solo sau multiple

2. Materiale:

- a) polimerizabile
- b) autopolimerizabile
- c) fotopolimerizabile
- d) materiale termo-formatoare

Criterii de performanță

Tehnicianul trebuie:

1. să evalueze modelul și diagnosticul pus pentru a determina forma în funcție de :
  - dentiția pacientului
  - materialul de amprentat și tehnica de amprentare folosită
2. deretentivizarea modelului:
  - pentru a evita plusurile din lingură
  - pentru a crea spațiu suficient materialului de amprentare
3. să aplice un material de deretentivizare potrivit ghipsului și metodelor de lucru folosite
4. să selecteze materiale potrivite naturii și formei lingurii individuale și să le prepare corect și în cantitatea cerută
5. să confecționeze lingura individuală în așa fel încât aceasta să cuprindă zonele periferice, mâner, butoni de presiune
6. să prepare materialele folosind metoda corectă ⁸
7. să îndepărteze lingura individuală așa fel încât să se evite deteriorarea ei și să se elimine materialul de deretentivizat din lingura individuală
8. să netezească marginile lingurii individuale și celelalte părți ale ei, iar dacă se cere, să perforeze suprafața lingurii individuale
9. să confirme că lingura finisată este:
  - curată
  - fără defecte
  - conform prescripției
10. să curețe și să dezinfecteze lingura individuală, să o identifice corect cu referințele unice ale pacientului, să o dateze și să o trimită clientului în timp optim
11. să noteze date complete, precise și la zi privind identificarea, componentele și confecționarea lingurii individuale. Să țină aceste evidențe conform legislației

---

⁸Unele materiale trebuie preparate, altele nu.

UNITATEA

EDT04. Consult tehnic cu privire la fezabilitatea și forma lucrărilor protetice

Informații despre acest capitol

Rezumat

Acest capitol se referă la lucrătorii din cadrul departamentului de sănătate orală, care planifică programele de sănătate orală prin oferirea clinicienilor (generalişti, dentiști, specialiști) sfaturi tehnice cu privire la fezabilitatea și forma lucrărilor dentare, (proteze, restaurări sau aparate ortodontice). Aceasta unitate este astfel concepută încât să acopere aria de situații când clinicianul caută sfat specializat de la cei cu abilitate în domeniu. Este cazul pacienților cu situații complicate (de ex. din cauza anesteziei, funcției sau retenției) unde se cer lucrări protetice non-standard sau unde există diferite variante de rezolvare a cazului în funcție de dorințele pacientului

După analiza finală, răspunderea revine clinicianului, el decide planul de tratament. Tehnicianul dentar care a oferit consult de specialitate răspunde de calitatea informației și a sfatului oferit clinicianului.

Elementele unității:

EDT 04.1 Oferirea unui sfat specializat asupra opțiunilor pacientului în funcție de particularitățile individuale ale cazului în cadrul consultului stomatologic

EDT 04.2 Contribuția la designul lucrării dentare

EDT 04.3 Monitorizarea și coordonarea procesului de execuție a lucrării dentare

SCOPUL STANDARDULUI

1. Sfaturi privind:

- a) tipul lucrării dentare
- b) tipul materialului
- c) soluție pentru pacienții alergici
- d) fezabilitatea în cadrul cazurilor particulare
- e) pregătirea necesară⁹
- f) cum se poate schimba designul lucrării dentare odată cu progresul tratamentului

---

⁹ extracția dinților este parte a tratamentului ortodontic

1. *Opțiuni de design:*

- a) tipul lucrării dentare
- b) modificări aduse la forma standard a lucrării dentare
- c) materiale folosite
- d) tehnici și procedee folosite¹⁰

2. *Procese:*

- a) pregătirea modelului
- b) confecționarea componentelor
- c) asamblarea și unirea componentelor
- d) lucrarea finită

---

¹⁰ La tehnici și procedee vor fi incluse și elemente de legătură, procedee de polimerizare sau ardere folosite în cadrul lucrării dentare

ELEMENTUL

EDT 04.1 Oferirea unui sfat specializat asupra opțiunilor pacientului privind lucrările dentare în funcție de particularitățile individuale ale cazului în cadrul consultului stomatologic

Criterii de performanță:

Tehnicianul trebuie:

1. să se pună de acord cu clienții:
  - cu privire la rolul lui în planul de tratament
  - modul în care se va desfășura evaluarea și planificarea
2. să obțină informații suficiente asupra cazului înainte de a se întâlni cu clientul și cu pacientul
3. să colaboreze cu clientul și pacientul în așa fel încât:
  - acțiunile lui să fie corespunzătoare individului
  - să încurajeze încrederea în tehnicianul dentar, în analiza și planificarea întregului proces de lucru
  - să respecte intimitatea și demnitatea pacientului
  - să fie în concordanță cu rolul lui , legislația și ghidurile practice
4. să obțină informații suficiente și corecte de la pacient din punct de vedere estetic și funcțional
5. să identifice în discuția cu pacientul
  - scopul programului de tratament
  - cum nevoile pacientului vor fi satisfăcute
  - cerințele funcționale și estetice ale lucrărilor dentare
6. să fie de acord sau să respingă posibile variante ale lucrării dentare în funcție de informațiile obținute și de privirea în ansamblu asupra situației clinice
7. să urmeze căi rezonabile care:
  - să fie capabile să-i justifice informațiile oferite la timp
  - au ca urmare rezultate optime pentru pacient
8. să caute sfat și suport tehnic competent de la o sursă adecvată dacă complexitatea cazului îl depășește
9. să ofere variante de lucru pe care să le discute cu clientul și pacientul explicându-le avantajele și dezavantajele acestora
10. să se pună de acord cu clientul cu privire la următoarele faze de lucru precum și timpul adecvat lor

11. să-și noteze complet, lizibil, precis toate informațiile și sfaturile oferite¹¹ și să le structureze în așa fel încât să permită oricând unei terțe persoane să le folosească ușor.

ELEMENTUL

---

¹¹ "Evidența completă" se referă la înregistrările care conțin date și toate informațiile relevante.

EDT 04.2 Contribuție la elaborarea designului lucrării dentare

Criterii de performanță

Tehnicienii trebuie:

1. să prezinte designul viitoarei lucrări dentare într-un mod realist, justificabil, în funcție de nevoile pacientului și să facă recomandări cu privire la etapele de execuție
2. să evalueze varianta aleasă și să discute cu clientul cum se poate obține cel mai bun echilibru între:
  - estetică
  - funcție
  - cost
3. să contacteze clientul fără întârziere dacă:
  - sunt necesare alte informații
  - nu este posibilă realizarea lucrării, oferind în acest caz alte opțiuni
4. să analizeze designul selectat și să facă o evaluare realistă a:
  - etapelor de lucru
  - perioada de lucru
  - persoanele implicate în procesul de execuție
  - alte activități necesare
5. să anunțe perioada corectă și exactă de lucru
6. să țină o evidență exactă, completă, lizibilă în acord cu cerințele standard ale organizației despre:
  - lucrarea de executat
  - materiale și procedee folosite
  - perioada de lucru

ELEMENTUL

EDT 04.3 Monitorizarea și coordonarea lucrării dentare pe timpul execuției ei:

Criteria de performanță:

Tehnicianul trebuie:

1. să-și programeze execuția lucrării în concordanță cu:
  - celelalte etape
  - planului de tratament al pacientului
  - cerințelor pacientului
  - obligațiile statutare
2. să elaboreze planuri de execuție a lucrării dentare care pot fi monitorizate privind calitatea procedurilor de lucru
3. să controleze disponibilitatea celorlalte persoane în procesul de execuție, să se pună de acord cu ei și să se organizeze
4. să noteze și să explice celorlalți implicați în procesul de producție:
  - planul lucrării
  - materialele folosite
  - procedeele folosite
  - cerințele funcționale și estetice
  - faza de lucru , rolul și responsabilitățile celor implicați
  - perioada de lucru
5. să monitorizeze lucrarea pe timpul execuției, să identifice corect problemele și să remedieze situația
6. să evalueze lucrarea finită și să confirme că:
  - este eficientă
  - nu are defecte
  - corespunde planului de tratament
  - este potrivită recomandărilor
  - este adecvată scopului propus
7. să se asigure că datele privind identificarea , elementele, materialele și execuția lucrării sunt corecte, la locul lor și actualizate